

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

CHP

Tarih : 16 Şubat 2022

Sayı : 40223

60561

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı **Fuat OKTAY** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 09.02.2022

Saygılarımla.

Suzan ŞAHİN
Hatay Milletvekili

Alevilerin ibadet yeri olan ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve çeşitli yerli mahkemeler tarafından da 'Yasal Statüye' kavuşturulması yönünde kararlar alınan 'Cem Evleri' ile ilgili söylemler, her seçim öncesinde olduğu gibi son seçimlerde de 'Vaat' olarak dile getirilmiştir.

İlk olarak AKP'nin 2013'teki 'Demokratikleşme Paketi'ndeki 3 maddelik Alevi açılımı için çalışma başlatılmış, dönemin Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir Bozdağ başkanlığında yürütülen açılım sürecinde "Cem Evleri Alevilerin yanı sıra toplumun tümü tarafından benimsendiği şekli ile "cemevi" olarak tanımlanacak." ifadeleri yer almıştır.

1 Kasım 2015 Genel Seçimi öncesinde AKP seçim beyannamesini açıklayan Sayın Ahmet Davutoğlu, Aleviler ilgili söz verilen düzenlemelerin hükümetin 3 aylık acil eylem planına alınması için talimat verdiğini söylemiş ve hazırlanan pakette cem evlerine statü verilmesinden talebi olan dedelere maaş ödenmesine kadar birçok düzenleme yer aldığını belirtmiştir. Bu düzenlemeler; cem evlerine statü, talep formülü, cemevlerine ödenek olarak yer almıştır.

1 Kasım 2015 Genel Seçimi sonrası ise TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı'na başvuran CHP milletvekilleri, cem evleri ve diğer ibadethanelerin giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından karşılanması için önerge sunmuşlardır. Ancak bu talep, "Cem evleri ve diğer ibadethanelerin tamir ve tadilat giderlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinden karşılanabilmesini teminen Maliye Bakanlığı bütçesinin yedek ödenek tertibinden aktarma yapılması ön görülmektedir" gerekçesiyle -partilerinin seçim vaadi olmasına rağmen- AKP milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

24 Haziran 2018 Genel Seçimleri için hazırlanan AKP seçim beyannamesini açıklayan AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da bir konuşmasında "24 Haziran seçimlerinden sonra demokrasimizi geliştirmeye devam edeceğiz, demokrasiyi bir üst lige çıkaracağız. Cem evlerine hukuki statü sağlayacağız. Yasaklara ve yasakçı zihniyetle mücadelemizi artırarak devam ettireceğiz." ifadelerini kullanarak cem evlerine hukuki statü sağlanacağını seçim vaadi olarak tekrar sunmuştur.

Bu açıklamalardan, sanki bugüne kadar cem evleri hukuk dışındaymış gibi bir izlenim çıksa

da Türkiye'nin her yerindeki cem evleri tamamen yasal kuruluşlardır ve bütün faaliyetlerini hukuka uygun olarak yapmaktadır. Alevi vatandaşlarımız da vergisini veren, askere evlat gönderen, eşit yurttaşlık şartlarından mahrum bırakılan kesim olmalarına rağmen, İslam inancının gereği olan saygı, sevgi, hoşgörü çerçevesinde bugüne kadar bir defa olsun eline bir taş, sopa alıp devlete baş kaldırmamıştır.

AIHM'nin 9. Maddesine göre, "Devletin neyin din, ibadet ve ibadethane sayılacağına karar vermesinin laiklik ilkesi ile çeliştiğini" söyler. Anayasamızın emredici hükümlerinin dahi üstünde yer alan AIHM'nin 26 Nisan 2016'da verdiği 'hüküm' gereğince cem evleri zaten hukuken ibadethanedir.

Basına yansıyan haberlere ve Alevi Federasyonlarının yaptığı açıklamaya göre İstanbul Küçükçekmece'deki Garip Dede Kültür ve Cemevi Derneğine 30 bin 60 TL elektrik faturası gelmiştir. CK Boğaziçi Elektrik Perakende Satış isimli şirket tarafından düzenlenen elektrik faturasının 'tüketici grubu/sınıfı' kategorisinde 'ticarethane tarifiesi' yazdığı görülmektedir. Devlet, cami, mescit, sinagog, kilise gibi yerleri ibadethane olarak görürken, cemevlerini ibadethaneden saymak istemediği gibi "ticarethane" olarak görmesi ayrımcılık doğurmaktadır. Bilindiği gibi, Alevilerin ibadethanesi olan cemevlerinin elektrik giderlerinin devlet tarafından karşılanmaması üzerine hem iç hukuk hem de dış hukuk mercilerinde açılmış ve kazanılmış kararlar mevcuttur.

Bu bilgiler ışığında;

- 1) Cumhurbaşkanı'nın Haziran 2018 seçimleri öncesi "Demokrasimizi geliştirmeye devam edeceğiz, demokrasiyi bir üst lige çıkaracağız. Cem evlerinin hukuki statü sağlayacağız" vaadi geçerliliğini korumakta mıdır?
- 2) Aleviliğe hukuksal statü, cem evlerinin ibadethane olarak tanınması, cem evi inşası, cem evlerinin işleyişi için kamusal fon öngörülmesi ve Alevi dedelerine devlet memuru statüsü kazandırılması konusunda bir çalışmanız var mıdır? Var ise bu çalışmalar nelerdir, hangi şartları içermektedir, nasıl bütçelendirilecektir, hedef kitlesi kimler olacaktır ve ne zaman uygulamaya geçilmesi planlanmaktadır?
- 3) Cumhurbaşkanı'nın 2014 yılında bir konuşmasında yapmış olduğu "Alevi kardeşlerim cem evine ibadethane diyorsa, benim itirazım olmaz. Ama şahsi görüşüm, böyle bir yasal statü İslamiyet'te bölünmeye sebep olur. Biz Alevi kardeşlerimizin inançlarına saygılıyız ve üzerimize ne düşerse de yapmak istiyoruz." açıklamasında yer alan "bölünme" fikri hala geçerli midir? Geçerli ise Haziran 2018 seçimleri öncesi neden kendisi tarafından 'Cem evlerine hukuki statü' vaad edilmiştir?

- 4) Haziran 2018 Genel Seçimleri için hazırlanan AKP Seçim Beyannemesinde yer alan "Düşüncence inanç, ifade ve girişim özgürlüğü insan onurunun ve kimliğinin ayrılmaz bir parçasıdır. Herkesin temel hak ve özgürlüklerden en ileri derecede yararlanacağı bir Türkiye'yi hedefliyoruz, benimsiyoruz. Bu bağlamda; geleneksel irfan merkezleri ve Alevi vatandaşlarımızın inanç ve kültür temelli talepleri karşılanacaktır. Cemevleri, eğitim sisteminde bilgilendirme, üniversitelerde araştırma ve uygulama merkezleri oluşturma gibi çeşitli konularda Alevi kanaat önderleri ile diyalog içinde demokratik uzlaşa temelinde gerekli adımları atacağız." Ne zaman uygulamaya geçecektir?
- 5) AİHM'nin 26 Nisan 2016'da verdiği 'hüküm' gereğince cem evleri zaten hukuken ibadethane değil midir?
- 6) Bir yerin ibadethane olup olmadığına kim karar vermektedir?
- 7) Alevilerden de alınan vergiler ile tüm inanç merkezlerinin giderleri karşılanırken, cemevlerinin giderleri neden karşılanmamaktadır?
- 8) Cemevleri ibadethane midir? yoksa ticarethane midir?
- 9) Cemevine düzenlenen elektrik faturalarının 'tüketici grubu/sınıfı' kategorisinde 'ticarethane tarifiesi' yazması ve "ticarethane" aboneliği yapılmış olması hangi mevzuata dayandırılmaktadır?
- 10) Cami, mescit, sinagog, kilise gibi yerler ibadethane olarak görülüyorken cemevlerine neden ticarethane gibi denilerek abonelikler oluşturulmuştur?